

Prémontré völgyétől a Rábaközig

/ Haszonits József 2005-06-04 Kisalföld /

Kettős ünnepre készül a csornai premontrei prépostság, amely 825 éve létesült Csornán.

Hazánkban 1130-ban, Csornán 1180-ban, 825 éve telepedtek le a premontreiek. A prépostság főépülete többször elpusztult, ám mindig újjáépítették. A barokk stílusú rendházat sokan a város legszebb épületének tartják. Hétfőn díszkutat avatnak a jubileum alkalmából.

Kettős ünnepre készül a csornai premontrei prépostság: egyrészt a rendet alapító Szent Norbertre, másrészt a prépostság alapításának 825. évfordulójára emlékeznek június 6-án, hétfőn. A rendalapító életét és a prépostság történetét dr. Horváth Lóránt Ödön premontrei apát, csornai prépost-prelátus idézte fel a Kisalföldnek.

- Szent Norbert 1080-tól 1134-ig élt, főnemesi családból származott, a mai Franciaország, Belgium és Hollandia határán, Gennep várában látta meg a napvilágot másodszülött gyermekként - kezdte dr. Horváth Lóránt Ödön. - Az akkori idők szokásának megfelelően az elsőszülött örökölte a birtokot, a másodszülöttnek pedig egyházi pályára kellett lépnie. Norbertet a xanteni társaskáptalanba adták, ott tanult. Művelt, jólelkű ember volt, de csak a családi hagyományt követte, nem készült szívvel-lélekkel a papságra. Közben egy fontos esemény történt az életében: a szolgájával kirándulásra indult lovagi öltözetben és váratlanul vihar tört ki. A közelébe villám csapott, lezuhant a lováról és akkor a hagyomány szerint hangot hallott: „Térj vissza Norbert!” Ő ezt égi hangnak vélte, ám lehet, hogy csak a szolgája kiáltott. Ettől kezdve komolyan vette a papi hivatását, készült rá, és kérte a kölni érseket - aki rokona volt -, hogy mielőbb szentelje diakónussá és pappá. Letette az előkelő öltözetét és az akkori idők legszegényebb embereinek ruháját - a fehér gyapjút - öltötte magára. Innen maradt meg mindmáig a premontreiek ruhájának fehér színe. Pappá szentelték és aztán nemcsak a maga megtérésén fáradozott, hanem mások megtérítéséért is munkálkodott. Végül a laoni püspök biztatására Franciaországban, a Párizstól északkeletre fekvő, később Prémontrének nevezett völgyben megalapította az első prépostságot.

- Nálunk mikor alakult az első prépostság?

- Magyarországra 1130-ban jöttek a premontreiek és Nagyvárad mellett Váradhegyfokon építették fel az első prépostságot. Ennek most 875 éve.

- Mikor és hogyan telepedett le Csornán a rend?

- A csornai premontrei prépostságot az akkori győri püspök, Mikudin ajánlatára az Osl nemzetség alapította 1180-ban. Szent Norbert napján emlékezünk meg a rend csornai alapításának 825. évfordulójáról, mert mindent Szent Norbertnek köszönhetünk, hisz csak akkor lehet folytatás, ha van kezdet. Sajnos a prépostság csornai épülete többször is elpusztult. Először a tatárjárás idején, de újra felépítették. A törökök is lerombolták néhányszor. Uralmuk után Morvaországból

jöttek premontreiek és hozták magukkal azt a kegyképet, amit Rábaközi Boldogasszonynak nevezünk. A templomot 1802-ben megnagyobbították, új tornyot emeltek, megépítették a jelenlegi barokk rendházat, amit 1990-től kezdve kívül és belül felújítottunk. Örömmre szolgál, hogy a csornaiak többsége büszke az épületre.

- Továbbra is arra törekszünk, hogy rendbe tegyük az ingatlanjainkat, amelyeket évtizedekkel ezelőtt elvettek, kifosztottak és rossz állapotban visszaadtak. Jelenleg a szombathelyi és keszthelyi rendházunk renoválása van folyamatban - tette hozzá a csornai prépost-prelátus.
Haszonits József

A jubileumra két emlékérem készült. Egyiknek az egyik oldalán Szent Norbert, másikon a prépostság Zsigmond-kori hiteles helyi pecsétje látható. A másik érme egyik oldalán a Rábaközi Boldogasszonyt, a másikon a prépostság címerét ábrázolják Szent Mihállyal.

A hétfői ünnepségen délelőtt tíz órakor dr. Pápai Lajos megyés püspök mutat be hálaadó szentmisét a rendtagokkal. Tizenegy órakor a rendház belső udvarán megáldják a Szent Norbert-szobrot és felavatják az új díszkutat. Este hat órakor Virágh András orgonakoncertjére várják az érdeklődőket a templomban.